

KESTANE YETİŞTİRİCİLİĞİ

İklim İstekleri: Kestane kışın -30°C ' ye kadar dayanmaktadır. Ancak ilkbaharın geç sonbaharın ilk donlarına karşı hassastır.Yıllık yağış ortalaması 600-1600 mm olan yerlerde yetişir. Çiçek döneminde yağın fazla yağış döllenmeyi etkileyeceği için fazla yağışı sevmez. Fazla yağış mantar hastalığı nedeniyle yaprakların dökülmesine yol açar.

Toprak: Kestane kazık köklü olduğu için toprağın gevşek yapılı ve geçirgen olması gerekir.Daha çok volkanik kaynaklı potasyumca zengin toprakları sever.Ağır ve killi topraklarda mürekkep hastalığına yakalanması kolaylaşır. Soğğun toplandığı çukur vadilerde kestanelik kurulmamalıdır.Yamaç araziler bahçe için idealidir.

Üretilmesi: Kestanelerin vejetatif yolla çoğaltımında daldırma, çiçeklerin köklendirilmesi yöntemi kullanılır.En çok uygulanan ve güvenilir yöntem aşılamadır.Bunun içinde kaliteli tohum kullanmaya dikkat edilmelidir.Tohumların çimlenme gücünün yüksek olması aranır

Katlama: Nemli ve soğuk ($0-4^{\circ}\text{C}$) bir ortamda 3 aylık süre yeterlidir.Çöğürler bir yıllık büyümeden sonra sıra arası 70x80 cm sıra üzeri 30 cm ara ile şaşırtılır.Katlanmadan ekilen tohumların çimlenme oranını yükseltmek için 8-10 cm derinlikle harçlı toprağa ekilir ve tohumların üzeri 4-5 cm harçlı toprakla kapatılır.Harçlı toprak 1 kısım toprak 1 kısım yanmış çiftlik gübresi kullanılır.

Çöğürlerin aşılama yöntemleri ve zamanı: En fazla kullanılan yöntem göz aşısıdır.Ters 1 veya normal T kullanılır.İlkbaharda sürgün göz aşısı uygulanır.Yabani ağaçların aşılmasında kalem aşıları uygulanır.

Dikim Aralığı Ve Tekniği : Kestaneye genel olarak 10-12 m'lık dikim aralığı uygulanır.Ağaçlar normal aralıkta ve bakım şartlarında 15 m'ye kadar yükselebilir.Arazinin yapısına göre kare üçgen şekli uygulanabilir. Fide dikilecek çukurlar önceden 40x50 cm derinlikte açılır.Dikim çukurlarına kompoze gübreden 150-200 gr verilir.Bu gübre çukurlara atılır,karıştırılır.Daha sonra bu karışımın üzerine birkaç kürek toprak atılır.Kökler gübreye temas ederse fidanın kökleri zarar görebilir,kuruyabilir

Budama : En fazla uygulanan sistem doruk dallı terbiye sistemidir.Doruk dalı hakim olan bu sistemde ağaç belli bir yüksekliğe ulaştınca doruk dal kesilir.

Doruk dalı budaması;

a)Ana dallar ağacın dört yönünü kapsayacak şekilde kuvvetli dallardan seçilir.

b)Ana dallar birbirlerine çok yakın yerlerden veya aynı noktadan çıkmamalıdır..

c)Dar açılı dallar kırılmaya meyilli olduğu için 50-70 derecelik bir açı bulunmalıdır.

d)Yıllık sürgünlerde fazla kısaltma yapılmaz,çünkü devamlı sürgün oluşumuna yol açacağından meyveye yatmayı geciktirir.Gerekli yerlerde büyümeyi önlemek için uç alma yapılabilir.

e)Genç ağaçlarda aşırı budama yapmak bodurluğa yol açacağından verim düşüklüğüne yol açabilir.Yere yakın dallar yavaş yavaş çıkartılır.(verime yattıktan sonra)

Bakım ve Sulama:İlk dikim yılında fidanlar toprağın nem durumuna göre 2-3 kez sulanır.Sonraki yıllarda da sulama yapmak çok zararlıdır.

a)Eğimi fazla olan yerlerde seki yapmak gerekir.

b)Malçlama toprak neminin korunmasında en etkin yöntemdir.Toprağın nemini tutar.Yabancı ot gelişimi olmaz. Malçlama çok masraflı olduğundan derimden sonra dikenli yumakların artıklarını ağacın altına homojen bir şekilde sermek daha yararlıdır.Sakıncası derme zamanında zorluk yaşanır.Ağaçların altına naylon veya bez sererek bu sakıncada giderilir.

Hasat: Hasat zamanı çeşitlere göre değişmekle birlikte eylül başlarında ekim ortalarına kadardır. Dikenli yumakların hafifçe açılarak içinde doğal rengini almış meyvelerin görünmesi hasat zamanının geldiğini gösterir. Meyveler aynı anda olgunlaşmaz. Bu yüzden hasat yere düşen meyvelerin toplanması şeklinde yapılacaksa,meyveler gün ışığında bekletilmeden gün aşırı toplanmalıdır. Eğer ağaçlar sıırıyla çırılarak hasat

yapılacaksa, ağaçlarda olumun ortalamaya yaklaştığı bir zamanda yapılır. Ancak bu işlem dal kırılmalarına ve yaprak dökülmelerine neden olur. Kestanelerde hasat masraflı ve güç bir iştir. Bu nedenle olgunlaştığında kapsülleri kendiliğinden düşen, hasadı kolay tiplerin seçilmesi gerekir.

KESTANE İÇ KURTLARI (Cydiasplendana)

Meyve kabuğunu delerek içine girip beslenerek zarar yapar. Pisliklerini meyve içerisine bırakarak meyve dökümüne ve meyvelerin piyasa değerinin düşümüne neden olur. Zarar verdikleri meyvelerin tamamen elden çıkmasına, Pazar ve dış satım değerlerini kaybetmesine neden olur. Yılda bir döl verir. Genel olarak hasat sırasında gelişmelerini tamamlamamış olan larvalar, hasattan sonra yığıldıkları gömüler, depolarda veya satış sırasında gelişmelerini tamamlayıp meyveyi delip terk ederler. Mücadelesi için;

a-Kestane işleme evrelerinde ve bahçede ayrılan kurtlu meyveler derhal yok edilmelidir.

b-Kestane işleme evrelerinin tabanının beton, duvarının iyi sıvanmış olmasına özen gösterilmelidir. Satış için getirilen kestane çuvaları, toprak zemin yerine beton zemin üzerinde bekletilmelidir.

c-Gömü yerleri satış için ürün çıktıktan sonra ki aylarda; özellikle haziran ayı içerisinde, sık sık çapalanmalı çıkan kurtlar yok edilmelidir.

d-Gömü yerlerinin tabanı ve 10-20 cm yükseklikte çevresi beton yapılmalı, satıştan sonra beton üzerinde toplanan kurtlar yok edilmelidir.

e-Gömülerdeki bulunan kurtların hepsinin toprağa (veya beton gömü zeminine) inmesi için, hasat ile satış arasında en az 1,5-2 ay süre bırakılmalıdır.

İlaçlı mücadele için; hasattan hemen önce, ürün gömülere yığılmadan gömü toprağı ilaçlanır. Bu ilaçlamadan 20-25 gün sonra gömüdeki yığın nemlendirilirken 2. ilaçlama uygulanmalıdır.

KESTANE MÜREKKEP HASTALIĞI

Bu hastalıkla bulaşık bir ağacın kök bölgesini açtığımız zaman siyah çürümeler ve lekeler göze çarpar. Kök boğazında kabuğu kaldırdığımızda kabukla doku arasında siyah mavi bir sıvı görülür. İletim demetleri tıkanır ve yapraklarda sararma, sürgün kurumaları göze çarpar.

KESTANE DAL KANSERİ

Herhangi bir nedenle açılmış yaralar hastalık etmenin giriş kapılarıdır. Bulaşık kısımlarda önce çöküntü sonra şişmeler oluşur, çatlaklar iyice belirginleşir. Hastalık dallar sürgünler ve kök boğazının üst kısmında görülebilir.